

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії
Харківського національного
економічного університету
імені Семе́на Кузне́ця

Володимир ПОНОМАРЕНКО

15 травня 2022 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

освітній ступінь «МАГІСТР»

спеціальність 076 «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА
ДІЯЛЬНІСТЬ»

освітньо-професійна програма «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»

Харків
2022

Фахове випробування є комплексним іспитом, що включає питання та завдання за наступними обов'язковими освітніми компонентами циклу професійної підготовки бакалаврів за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»: підприємництво, торгівля та біржова діяльність; оцінка ефективності бізнесу; бізнес-аналіз, інноваційне підприємництво та управління стартап-проектами, міжнародна торгівля.

Завдання фахового вступного випробування складено з метою виявлення знань, вмінь, компетентностей, якими володіє бакалавр для подальшого навчання на другому рівні вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (табл. 1).

Таблиця 1

Основні компетентності, якими повинен володіти бакалавр
за освітньо-професійною програмою
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку,</p>

	<p>верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя</p>
<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності. СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин. СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності. СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності. СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності. СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур. СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.</p>

ЗМІСТ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

РОЗДІЛ 1

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

1.1. Підприємництво як сучасна форма господарської діяльності. Сутність підприємницької діяльності та еволюція поглядів щодо його розуміння. Класична та інноваційна моделі підприємництва. Принципи здійснення підприємницької діяльності. Основні функції підприємництва - творча, ресурсна, організаційна та їх характеристика. Види підприємництва: виробниче, комерційне, фінансове, посередницьке та їх характеристика. Передумови розвитку підприємництва: економічні, політичні, юридичні, соціальні, психологічні

1.2. Організаційні основи та особливості створення підприємств. Поняття підприємства як організаційно виокремленої та економічно самостійної первинної ланки виробничої сфери. Ознаки підприємства як суб'єкта господарювання. Класифікація підприємств за певними ознаками. Юридичні акти, що які регламентують умови створення, функціонування та ліквідації підприємства.

1.3. Зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства. Підприємство як складова частина ринкової системи господарювання. Поняття і загальна характеристика ринкового середовища функціонування підприємств. Елементи зовнішнього та внутрішнього середовища господарювання.

1.4. Організаційно-правові форми підприємств та їх порівняльна характеристика. Господарські товариства. Умови та особливості створення. Майнові права. Організація управління та ліквідація господарських товариств. Порівняльна характеристика різних типів господарського товариства (публічне та приватне акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, повне та командитне товариство). Характеристика об'єднань підприємств (асоціація, консорціум, концерн, корпорації, холдинг та асоційовані підприємства).

1.5. Торгівля, її складові та основи функціонування. Визначення терміну, функції, види торгівлі. Функції торгівлі. Характеристика та типологія товарів. Різновиди та особливості ринків. Сучасні форми ведення

торгівлі. Поняття внутрішньої та зовнішньої торгівлі. Основи організації внутрішньої торгівлі. Особливості ведення міжнародної торгівлі. Організаційні форми торгівлі. Державне регулювання та підтримка розвитку внутрішньої торгівлі України. Законодавчі та нормативні акти, що регулюють торговельну діяльність вітчизняних підприємств.

1.6. Організаційні основи функціонування роздрібною торгівлі. Сутність та функції роздрібною торгівлі. Види та класифікація торговельних об'єктів. Стан розвитку роздрібною торгівлі України. Основні шляхи подальшого розвитку роздрібною торгівлі України. Поняття торговельного підприємства, його ознаки. Поняття торговельної організації, торговельної системи. Організаційна структура торговельних підприємств. Організаційна культура торговельного підприємства.

1.7. Сутність та функції оптової торгівлі. Види оптових підприємств. Класифікація оптових торговельних підприємств. Основні напрями розвитку оптової торгівлі. Структура оптової торгівлі. Організація оптової торгівлі в країнах ринкової економіки. Оптові торговельні підприємства, їх економічні, організаційні та юридичні ознаки. Торгово-технологічні функції оптових торговельних підприємств. Організаційна структура оптових підприємств, роль організаційних підрозділів оптових підприємств в організації торгово-технологічного процесу.

1.8. Особливості менеджменту якості у торгівлі. Сучасні концепції управління якістю торговельних підприємств. Впровадження комплексної системи управління якістю торговельного обслуговування. Методи і засоби управління якістю торговельного обслуговування. Якість товарів у підприємствах торгівлі. Типова номенклатура споживчих показників якості товарів. Методи оцінки якості товарів у торговельних підприємствах. Особливості визначення та порівняння конкурентоспроможності товарів підприємств.

1.9. Особливості ціноутворення у торгівлі. Кон'юктурні зміни ринку. Структура цін на споживчі товари. Методи ціноутворення.

1.10. Прибуток, рентабельність та ефективність торговельного підприємства. Поняття та види товарообігу. Обіг продажів. Аналіз роздрібного товарообігу. Контроль за виконанням плану товарообігу за загальним обсягом і за товарними групами. Вивчення динаміки товарообігу.

Оцінка асортиментної структури. Оцінка факторів, що впливають на обсяг і структуру товарообігу. Виявлення та вивчення причин невиконання плану товарообігу. Виявлення внутрішніх резервів та розробка заходів щодо їх використання. Аналіз оптового товарообігу. Обсяг товарообігу в поточних і порівнянних цінах. Структура товарообігу за товарними групами. Денний оборот по реалізації. Обсяг товарообігу в розрахунку на одного працівника. Швидкість товарообігу. Розрахунок показників ефективності торговельного підприємства.

1.11 Економічна природа біржової діяльності та її сучасна форма. Етимологія слова «біржа». Еволюція форм біржової торгівлі. Історія розвитку біржової діяльності. Сучасні форми біржової торгівлі. Сутність біржової діяльності, її відмінні риси. Характерні ознаки біржової торгівлі. Принципи біржової діяльності. Функції біржової діяльності. Види бірж та біржових товарів.

1.12. Біржові контракти та їх види. Принципові ознаки біржових контрактів. Атрибутивні елементи біржового контракту. Види біржових контрактів: спот, форвард, ф'ючерс, опціон. Своп. Порівняння біржових контрактів за характерними ознаками.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ

2.1. Ефективність діяльності підприємства. Сутність ефективності підприємницької діяльності та еволюція поглядів щодо його розуміння. Ефективність виробництва. Принципи оцінки ефективності підприємницької діяльності. Ознаки бізнесу як суб'єкта господарювання. Класифікація бізнесу за певними ознаками. Показники ефективності. Ресурсомісткість, ресурсовіддача, валовий прибуток, Чистий прибуток. Рентабельність інвестованих ресурсів та рентабельність продукції. Напрями підвищення ефективності діяльності підприємства.

2.2. Організація оціночної діяльності та її законодавче забезпечення. Регулювання оцінки майна і професійної оціночної діяльності. Завдання регулювання у сфері оціночної діяльності. Основні механізми регулювання оцінки ефективності бізнесу. Сутність та напрями державного регулювання

оціночної діяльності. Саморегульовані організації оцінювачів. Наглядова рада щодо оцінки бізнесу. Стандартизація оцінки та її види. Етапи проведення оцінки. Звіт про оцінку майна. Умови договору на проведення оцінки.

2.3. Методичний інструментарій оцінки ефективності бізнесу. Сутність, види, класифікація забезпечення оціночної діяльності. Фінансові показники бізнесу. Макроекономічні параметри. Систематизація оцінки. Робота оцінювача з фінансовою документацією. Аналіз фінансових звітів. Показники, що характеризують ефективність управління основними виробничими фондами. Показники, що характеризують здатність активів трансформуватись в кошти і погашати боргові зобов'язання. Чистий прибуток. Прибуток до оподаткування. Грошовий потік.

2.4. Оцінка грошових потоків, дохідності та фінансової звітності. Шість функцій грошової одиниці. Основні моделі грошових потоків підприємства. Зміна вартості грошей у часі. Дисконтування та капіталізація. Накопичення. Бізнес-ризик. Систематизація ризиків. Альтернативні методи обліку ризиків бізнесу.

2.5. Особливості оцінки об'єктів нерухомості, оцінки земельних ділянок. Послідовність процесу оцінки нерухомості. Етапи оцінки. Основні відмінності процесу оцінки нерухомості та земельних ділянок від оцінки бізнесу. Класифікація та розгляд основних підходів щодо виявлення оцінки ефективності матеріальних активів. Послідовність дій при оцінці машин та обладнання. Етапи оцінки. Визначення залишкової вартості машин та устаткування. Методи розрахунку. Характеристика нематеріальних активів. Види та оцінка ефективності нематеріальних активів.

2.6. Оцінка фінансово-економічних результатів діяльності підприємства. Визначення доходів підприємства. Класифікація видів прибутку підприємства. Функції прибутку. Валовий дохід. Валові витрати. Фінансовий результат діяльності та порядок його визначення. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів і мінімально допустимих термінів їх амортизації.

2.7. Оцінка економічної безпеки підприємства. Рівень економічної безпеки. Структура складових економічної безпеки. Джерела негативного впливу на економічну безпеку. Функції системи безпеки. Принципи системи

безпеки. Забезпечення економічної безпеки. Фінансова безпека. Правові складові економічної безпеки підприємства. Екологічна складова безпеки. Чинники гарантування економічної безпеки підприємства.

2.8. Оцінка ефективності бізнесу в процесі санації та реструктуризації підприємства. Санація. Досудова санація. План фінансового оздоровлення. Проект санації. Економічні показники для оцінювання доцільності санаційних програм розвитку підприємства. Реструктуризація підприємства. Форми та види реструктуризації підприємств. Види реструктуризації. Реструктуризаційні заходи з підвищення ефективності використання ресурсів підприємства.

2.9. Оцінка ефективності бізнесу при банкрутстві та ліквідації підприємства. Поняття банкрутства. Класифікація неплатоспроможності за різними ознаками. Визначення видів банкрутства. Міжнародні чинники та національні фактори, що впливають на процес банкрутства. Визначення підходів до оцінки підприємства-боржника. Особливості оцінки при ліквідації підприємства. Інвентаризація боржника. Основні показники ефективності ліквідаційної вартості та вартості ліквідації.

РОЗДІЛ 3 БІЗНЕС АНАЛІЗ

3.1. Бізнес-аналіз як сфера професійної і практичної діяльності. Аналітика як наука поглибленого аналізу. Економічна аналітика. Сутність та зміст бізнес-аналітики. Бізнес, підприємництво, типи бізнесу в Україні. Сутність та види бізнеспроцесів. Об'єкт та предмет бізнес-аналітики. Мета та завдання діяльності бізнес-аналітика. Soft-skills бізнес-аналітика. Види бізнес-аналітиків: IT бізнес-аналітик, аналітик бізнес-процесів (Business Process Analyst), бізнес-консультант, системний аналітик, інвестиційний аналітик, data аналітик, продуктовий аналітик.

3.2. Система методів та прийомів бізнес-аналізу. Етапи процесу бізнес-аналізу. Ключові сутності, що визначають природу бізнес-аналізу. Етапи процесу бізнес-аналізу. Застосування системного підходу в процесі бізнес-аналізу. Зовнішнє середовище системи. Зв'язки всередині системи та зв'язки системи в зовнішньому середовищі. Методи системного аналізу. Системний

аналіз як метод пізнання. Формалізовані та неформалізовані методи системного аналізу. Математичні методи та прийоми аналізу. Традиційні логічні прийоми обробки інформації. Прийоми детермінованого аналізу. Прийоми фінансової математики. Прийоми стохастичного аналізу. Прийоми оптимізації показників.

3.3. Система бізнес-процесів компанії. Загальна характеристика бізнес-процесів компанії. Зміст поняття «бізнес-процес». Схема бізнес-процесу. Атрибути бізнес-процесу. Заходи, на яких ґрунтується управління бізнес-процесом. Класифікація бізнес-процесів. Класифікаційні групи бізнес-процесів на підприємстві. Характеристика та перелік основних бізнес-процесів підприємства. Характеристика та перелік допоміжних (забезпечуючих) бізнес-процесів підприємства. Характеристика бізнес-процесів управління підприємством. Універсальна модель бізнес-процесів підприємства. Моделювання бізнес-процесів. Метод структурного аналізу SADT (Structured Analysis and Design Technique).

3.4. Аналітика часових рядів. Аналіз рядів динаміки. Абсолютні прирости, темпи росту, темпи приросту (зниження), абсолютні значення 1 % приросту. Базисний та ланцюговий способи розрахунку. Середній абсолютний приріст, середній темп росту, середній темп приросту, середнє абсолютне значення 1 % приросту. Коефіцієнт випередження (відставання), коефіцієнт прискорення (уповільнення). Емпіричний коефіцієнт еластичності. Прогнозування явищ та процесів на основі трендових моделей. Прогнозування за допомогою трендів. Дві основні форми детермінації: внутрішня і зовнішня. Етапи екстраполяційного прогнозування динаміки на основі часових рядів.

3.5. Моделі операційного аналізу в бізнес-аналітиці. Сутність та призначення операційного аналізу. Сутність, зміст та предмет операційного аналізу. Мета, завдання та інформаційне забезпечення операційного аналізу. Показники, прийоми та методи операційного аналізу. Аналіз беззбитковості продукції. Аналіз співвідношення «виробництво-витрати-випуск». Особливості застосування CVP-аналізу для обґрунтування оперативних управлінських рішень в бізнес-аналізі.

3.6. Значення, теоретичні засади та інформаційне забезпечення фінансового аналізу. Зміст, основні види та напрямки фінансового аналізу.

Класифікація видів фінансового аналізу: за організацією проведення, за обсягом аналітичного дослідження, за об'єктом фінансового аналізу, за періодом проведення, за метою проведення. Основні напрямки фінансового аналізу. Методи та прийоми фінансового аналізу. Фінансова звітність як основне інформаційне джерело фінансового аналізу. Головна мета аналізу фінансових звітів та завдання, що при цьому вирішуються. Характеристика та призначення основних компонентів фінансової звітності. Взаємозв'язок між формами фінансової звітності підприємства.

3.7. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємств. Поняття ліквідності активів, ліквідності балансу та ліквідності підприємства. Економічні фактори, що впливають на рівень ліквідності та платоспроможності підприємства. Взаємозв'язок ліквідності і платоспроможності. Аналіз показників ліквідності. Розрахунок та інтерпретація показників ліквідності: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами, коефіцієнт забезпечення запасів і витрат власними оборотними коштами, коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів, коефіцієнт покриття запасів, загальний коефіцієнт співвідношення дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості.

3.8. Аналіз фінансової стійкості підприємств. Сутність і фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Методичні підходи до визначення фінансової стійкості. Характеристика та визначення типу фінансової стійкості. Оцінка запасу фінансової стійкості.

3.9. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємств. Зміст, завдання та джерела інформації для аналізу фінансових результатів. Сутність та фактори, що впливають на розмір абсолютного розміру прибутку підприємства. Завдання аналізу фінансових результатів. Джерела аналітичної інформації для проведення аналізу. Аналіз звіту про фінансові результати діяльності підприємства. Аналіз показників рентабельності. Система показників рентабельності: рентабельність активів, сукупного капіталу, власного капіталу, валова рентабельність реалізованої продукції (рентабельність продажу), операційна рентабельність реалізованої продукції, чиста рентабельність реалізованої продукції, рентабельність виробництва.

РОЗДІЛ 4

ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ СТАРТАП-ПРОЕКТАМИ

4.1. Стартап екосистема. Особливості інноваційного підприємництва, визначення стартапу. Роль стартапів у світовій економіці. Зв'язок науки та інновацій. Складові стартап екосистеми. Стадії розвитку стартапу. Огляд стартап екосистеми України.

4.2. Основні принципи формування команди, ролі в команді стартапу. Принципи формування команди. Візія, місія, цінності. Ролі в команді.

4.3. Дизайн мислення. Визначення проблем, емпатія. Пошук і вибір ідей. Проблема як джерело ідей для стартапів. Розгляд вдалих і невдалих ідей стартапів з точки зору проблеми. Стейкхолдери стартапу. Методологія How Might We. Огляд інструментів для аналізу проблем. Інструменти пошуку ідей. Голосування, кластеризація, SWOT аналіз. Брейнстормінг, майндмеппінг, скетчінг.

4.4. Канва бізнес моделі. Вступ, проблема та рішення. Портрет клієнта, ціннісна пропозиція. Що таке бізнес модель, для чого вона потрібна. Види опису бізнес моделей. Огляд складових канви бізнес моделі.

4.5. Дослідження клієнтів. Попереднє дослідження ринку. Валідація ключових гіпотез. Цикл customer development. Гіпотези. Валідація гіпотез. Інструменти для проведення дослідження клієнтів – опитувальники, інтерв'ю, фокус групи. Дослідження трендів та статистичних даних. Платформи Kickstarter, Product Hunt та ін.

4.6. Динаміка команди. Етапи розвитку команди – forming, storming, norming, performing, adjourning. Методи роботи з командою на різних етапах, мотивація. Створення MVP. Ресурси, задачі, інструменти для прототипування. Приклади MVP стартапів.

4.7. Оцінка ринку. Аналіз конкурентів. Поняття про об'єм ринку. Методи оцінювання ринку. Аналіз зростання ринку. TAM, SAM, SOM. Методи аналізу конкурентів. Несправедливі конкурентні переваги (unfair advantages).

4.8. Основи маркетингу для стартапів. Маркетингова стратегія для стартапу Основи цифрового маркетингу SMM та інструменти онлайн просування. Реклама, робота з лідерами думки. Метрики.

4.9. Основи про інвестиції, фінанси та юридичні особливості стартапів. Огляд венчурного ринку. Типи інвесторів та інвестицій. Етапи та раунди інвестицій. Фінанси в стартапі. Юридичні аспекти інвестицій. Умови, розподіл часток, договори, опціони.

РОЗДІЛ 5 МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ

5.1. . Теорії міжнародної торгівлі Класичні теорії міжнародної торгівлі. Меркантилістська теорія. Теорія абсолютних переваг. Теорія порівняльних переваг. Теорія співвідношення факторів виробництва. Тестування теорії співвідношення факторів виробництва (парадокс Леонтєва). Загальна рівновага в міжнародній торгівлі. Стандартна модель міжнародної торгівлі. Теорія загальної рівноваги. Розвиток сучасної міжнародної торгівлі. Новітні теорії міжнародної торгівлі. Модель специфічних факторів виробництва (модель Рікардо-Вінера). Теорема вирівнювання цін на фактори виробництва (модель Хекшера-Оліна-Самуельсона). Ефект масштабу і недосконала конкуренція

5.2. Регулювання міжнародної торгівлі Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі. Свобода торгівлі і протекціонізм. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі. Митні тарифи. Структура митного тарифу. Види мита. Економічна роль тарифів. Специфічні випадки тарифної політики. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі. Кількісні обмеження. Приховані методи торгової політики. Фінансові методи торгової політики. Роль міжнародних економічних організацій у регулюванні міжнародної торгівлі. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Засади зовнішньоекономічної діяльності. Іноземне інвестування. Роль держави в залученні іноземних кредитів. Органи державного управління. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

5.3. Міжнародна торгівля і світові товарні ринки. Сучасні організаційні форми торгівлі на міжнародному ринку. Розвиток сучасної міжнародної торгівлі. Тенденції розвитку. Географічна структура міжнародної торгівлі. Товарна структура міжнародної торгівлі. Особливості функціонування світових товарних ринків. Організаційні форми торгівлі на міжнародному ринку. Торгівля сировиною і продовольством. Поняття сировинних товарів. Товарні біржі. Аукціонна торгівля. Міжнародні товарні угоди. Оптові покупки. Торгівля промисловими товарами. Торгівля продукцією в розібраному вигляді. Прогресивна зборка. Оренда та її види. Торгівля комплектним обладнанням. Міжнародні торги. Міжнародна зустрічна торгівля. Види зустрічної торгівлі. Операції з давальницькою сировиною. Торгові виставки і ярмарки.

5.4. Міжнародна торгівля послугами як специфічна галузь міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля послугами. Класифікація послуг. Послуги міжнародного транспорту. Міжнародні поїздки. Послуги зв'язку. Будівництво. Фінансові послуги. Страхування. Інформаційні послуги. Бізнес-послуги. Інтелектуальна власність (авторські права, патенти, промисловий дизайн, товарні знаки та ін.) та її захист. Інші види послуг. Міжнародне регулювання.

5.5. Організація міжнародних комерційних операцій. Експортні операції. Імпортні операції. Основні методи операцій з експорту та імпорту товарів. Поняття та види торгово-посередницьких операцій. Операції з перепродажу. Комісійні операції. Консигнаційна форма торгівлі. Агентські операції. Брокерські операції. Інші види торгово-посередницьких операцій. Торгово-посередницькі фірми. Зустрічна торгівля. Бартерні угоди. Торгові компенсаційні угоди. Промислові компенсаційні угоди.

5.6. Документи в міжнародній торговельній практиці. Документи, що використовуються в міжнародній торгівлі. Поняття типового контракту в міжнародній торгівлі. Види контрактів у зовнішній торгівлі. Контракт купівлі-продажу як основний вид договорів. Основні та додаткові умови контракту купівлі-продажу. Способи укладання контрактів купівлі-продажу. Стандартизація та уніфікація зовнішньоторговельних документів. Транспортні документи. Комерційні документи. Страхові документи.

Офіційні документи. Дозвільні документи митного оформлення вантажів у міжнародній торгівлі. Інші види документів

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Біржова справа: підручник / за наукр. ред. О. М. Сохацької. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 655 с.
2. Голошубова Н.О. Організація торгівлі: підручник / Н. О. Голошубова. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 680 с.
3. Григорова-Беренда Л. І. Теорія і практика зовнішньої торгівлі: навчальний посібник/ Л. І. Григорова-Беренда, М.В.Шуба. - Х.: ХНУ ім. Каразіна, 2016. – 136 с.
4. Економіка торгівлі : навч. посіб. / [Н.О. Власова, В.А. Гросул, О.А. Круглова, М.В. Чорна та ін..] ; за ред. Н.О. Власової. – Х. : Світ Книг, 2014. – 473 с.
5. Зайцева О.О., Болотинюк І.М. Електронний бізнес: Навчальний посібник. \За наукр. ред. Н.В. Морзе. – Івано-Франківськ : «ЛілеяНВ» – 2015. – 264 с.
6. Зінчук Т., Горбачева І., Ковальчук О., Куцмус Н., Усюк Т., Пивовар Т., Данкевич В., Прокопчук О. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність/ Т. Зінчук, І. Горбачева, О. Ковальчук, Н. Куцмус, Т. Усюк, Т. Пивовар, В. Данкевич, О. Прокопчук. – К: Центр навчальної літератури, 2019. – 512 с.
7. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: підручник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та ін. – 5-те вид. перероб. та доп. – К.; Катовіце; Краков: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
8. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Оцінка вартості майна та бізнесу» / Т. Л. Меліхова – Рівне : НУВГП, 2014. – 56 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/344/1/06-03-64.pdf>.
9. Мазаракі А. А. Економіка торговельного підприємства : підручник / А.А. Мазаракі, Н.М. Ушакова, Л.О. Лігоненко ; під ред. Н.М. Ушакової. – К. : Хрещатик, 2005. – 800 с.

10. Основи біржової діяльності: навчальний посібник / М. О. Солодкий, Н. П. Резнік, В. О. Яворська. – К.: ЦП Компринт, 2017. – 450 с.
11. Пепа Т. В., Пішеніна Т. І., Лавринович В. В. Біржова діяльність: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2016. 540 с.
12. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с.
13. Теорія економічного аналізу: Навчальний посібник / Отенко В. І., Іванієнко В. В., Азаренков Г. Ф. – Х: ВД «ШЖЕК», 2015. – 344 с.
14. Циганкова Т. М. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Т. М. Циганкова, Л. П. Петрашко, Т. В. Кальченко. – К.: КНЕУ, 2001. – 488 с.
15. Яковлев Ю. П. Економіка торгівлі з використанням інформаційних технологій : навч. посіб. / Ю.П. Яковлев. – Херсон : Олді-плюс, 2009. – 376 с.

Голова предметної комісії

Марина САЛУН